

Pastoralis Sollicitvdinis, Sive De Officio, Et Potestate Episcopi

Tripartita Descriptio. Cvivs Pars Prima Episcoporum institutionem, ...
Secvnda Quicquid ad Episcopi est potestatem, ... Tertia Quod ad casuum
reseruationem, ... Methodo Noua, & expedita complectitur

Vbi quæ ad omnifariam Episcopi potestatem, vel ad Sacramenta, &
Ordines conferendos, vel ad dispensationes elargiendas pertinent,
comprehensa sunt

Barbosa, Agostinho

Parisiis, M.DC.XXV.

Episcopi Consensvs an sit requirendus in Ecclesiarum ædificatione.
Allegatio XXCVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98621](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98621)

EPISCOPI CONSENSVS

an ſit requirendus in Eccleſiarum
ædificatione.

ALLEGATIO XXVI.

1 **C**erta, & vulgaris eſt in hac materia regula, quod Eccleſia ſine Epilcopi conſenſu ædificari non poteſt probant *tex. in cap. nemo, & in cap. placuit de conſecrat. diſt. 1. & in cap. ad hac de religioſis domibus, & in cap. cum olim, 14. verſ. in ſuper de privileg. Auth. de eccleſ. tit. 8. ſi quis autem, collat. 9. & Auth. de monachis, verſ. illud igitur coll. 1. notant Roch. de iure patron. verbo conſtruxit, num. 8. Lambert. cod. tract. art. 3. 2. quaſt. princip. 1. p. lib. 1. num. 3. cum ſeqq. Petr. Gregor. in ſuis partit. lib. 1. tit. 4. cap. 5. ſolu. de benef. p. 1. quaſt. 6. à numer. 9. Paul. Enſ. de viſitat. lib. 2. cap. 10. num. 2. praxis epilcop. p. 1. verbo Eccleſia in princip. idem Petr. Gregor. ſynag. iuris lib. 2. cap. 1. à numer. 10. praxis noua epilcop. p. 1. cap. 5. à num. 1. Durant. de ritibus Eccleſie lib. 1. cap. 2. numer. 7. & cap. 24. num. 5. & cap. 25. Aloyſ. Ricer. in praxi. aurea reſol. 11.*

2 Et ipſe Epilcopus locum ædificationis aſſignat, crucem figit, lapidemque ponit primarium, gloſ. verbo veniat in d. cap. nemo Azor. inſtit. moral. p. 2. lib. 9. cap. 3. q. 4. ubi etiam reſoluit poſſe Epilcopum per ſe vel per alium primarium lapidem ponere, & Crucem figere & q. 8. tenet poſſe Epilcopum abſque rationabili cauſa nolentem primarium lapidem ponere, & ſuum conſenſum præſtare, compelli auctoritate ſuperioris Antiliſtis videlicet Archiepiſcopi, vel Primatis. Vnde religioſiſſimus Iuſtinianus Imperator ad ſacrorum Canonum executionem iuſſit Eccleſias non niſi Epilcopi accedente beneplacito ædificari poſſe in rub. Auth. ut nullus fabricet Oratori domos præter voluntatem Epilcopi, Cuiac. aduerſit, & Iulianus Patritius in Conſtit. 61. quod poſtmodum apertius in nigro nempe in cap. aſſeritur hiſ verbis, Sancimus igitur præ omnibus quidem illud fieri, & nulli licentiam eſſe neque monaſterium, neque Eccleſiam, neque orationis domum incipere ædificare, antequam Ciuitatis Epilcopus orationem in loco faciat, & Crucem figat, publicum proceſſum ibi faciens, & cauſam manifeſtam omnibus ſtatuens, adſtipulaturque Concil. Aſarhenſe can. 27. regiſtratum in cap. de monachis 18. q. 2. & Concil. Calcedonenſe aſt. 11. can. 4. regiſtratum in cap. vere 16. q. 1. & in cap. quidam 18. q. 2. & alia iura in hoc propoſitum, & ad alias quaſtiones conducentia refert Azor. d. cap. 3. à q. 2. Huiusmodi Epilcopi conſenſus ſufficit ſi tacitus ſit ſcilicet ſi Epilcopus ſciuerit Eccleſiam conſtrui, & non impediuerit, nec contra dixerit, cum tamen facile potuiſſet, ſolu. d. q. 6. num. 21. Azor. d. cap. 3. q. 6. qui etiam ille num. 8. hic vero q. 5. aſſerunt conſenſum Epilcopi ſufficere ſi accedat poſt conſtructam Eccleſiam. Vnum adderem in hac materia utile, quod Epilcopus ſine rationabili cauſa non poteſt impedire quominus fundator, & patronus poſſit Eccleſiam ſufficienter dotatam ad augmentum diuini cultus dilatare, & ſumptuoſioribus ædificijs exornare arg. cap. ult. de teſtam. ceſſant enim rationes, ex quibus conſenſus Epilcopi in noua Eccleſia ædificanda, vel funditus deſtructa reſcienda eſt neceſſarius, ne ſcilicet Eccle-

ſia ſine dote concedenti conſtruiatur vel reſciatur, vel ut alijs Eccleſijs aliquod præiudicium non fiat, ita decum fuit in ſacra Rota Rom. in una Teletana Capel. Luna 18. Febr. 1591. etiam illuſtriſſimo Mantica, quæ eſt in impreſſis decif. 131.

3 Amplia procedere etiam in religioſis exemptis, ſi in loco non exempto voluerint ædificare Eccleſiam, id enim facere non poſſe ſine Epilcopi diaceſani conſenſu probat *tex. in cap. auctoritate de privileg. lib. 6. notant omnes in d. cap. cum olim poſt gloſ. verbo reuocari, ſi expendas ibi Pontificem Innocentium 111. in fine pronunciaſſe monaſterium exemptum eſſe, & liberum à iuriſdictione, & obedienda Epilcoporum ex privilegijs conceſſis à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus ſuis, & tamen Eccleſias in Leirienſi Caſtro, & alijs locis fundatas ſine Epilcopi Colimbrienſis aſſenſu in euſdem Epilcopi, & ſue Eccleſie ius eſſe reuocandas explicant ibi Hoſtien. & Cardin. numer. 3. Anton. num. 36. Abb. numer. 9. & Socin. num. 19. & nouiſſime decedit Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regular. cap. 3. in fine, ibi, nec de cætero ſimilia loca tam mulierum, quam virorum ſine Epilcopi in cuius diaceſi erigenda ſunt licentia prius obtenta, de quo Fr. Emman. quaſt. regular. tom. 1. quaſt. 23. art. 7. & tom. 2. quaſt. 49. art. 3. praxis epilcop. par. 1. verbo monachi, paragraph. 1. & 2. Fr. Ioan. de la Cruz de ſtatu religionis lib. 2. cap. 8. praxis noua Epilcop. par. 1. cap. 4. numer. 47. Aloyſ. Ricer. in decif. Curia Archiepiſcop. Neapol. par. 1. decif. 182. num. 4. & par. 2. decif. 75. Campanil. in diuerſor. iuris Canon. rub. 12. cap. 13. num. 80. & 81. Fr. Ludov. Miranda in man. Prælat. tom. 1. quaſt. 33. art. 1. concl. 3. diſol. tract. de iuriſd. ordin. in exemptos, p. 1. quaſt. 36. Si tamen exemptis ædificet in loco exempto ſine licentia totum acquiritur Epilcopo cum fructibus Franc. in cap. auctoritate, numer. 2. de privileg. lib. 6. Fum. verbo exemptis, num. 10. Anton. de Pratis de iuriſd. Epilcopi, cap. 1. numer. 3. & 4. quos refert, & ſequitur Modern. de iuriſd. Ordin. in exemptos, par. 2. quaſt. 45. numer. 36.*

4 Verum prædictus Epilcopi conſenſus non ſufficit in erigendis Regularium monaſterijs, niſi etiam Summi Pontificis auctoritas accedat, nam in cap. 1. de exceſſibus prælatorum, lib. 6. & in cap. unic. de religioſ. dom. eod. lib. ſtatutum eſt ne prælati religionum recipere valeant conſentum aliquem ſeu locum abſque Sedis Apoſtolicæ ſpeciali indulgentia, non obſtantibus quibuscumque privilegijs, ſi de huiusmodi prohibitione non fecerint ſpecialem mentionem. Nec Concil. Triden. diſt. cap. 3. in fin. abrogauit diſpoſitionem iuris communis, ſed præterea indixit, ut altera quoque adhiberetur Epilcopi loci, & ita declaraffe Sacram Cardinalium Congregationem referunt prax. epilcop. d. c. 2. & Campanil. diſt. numer. 80. in fine; Fratres igitur Ordinis Carmelitarum diſcalceatorum obtinuerunt ut vbique de ſola licentia Ordinarij poſſent noua conſtruere Monaſteria ex conceſſione S. D. Pauli 17. felicis record. conſt. 10. incip. Ad Eccleſia de ann. 1605. & Monachi Congreg. B. Mariæ Fulientis ex conceſſione euſdem Pauli 17. conſt. 51. incip. Miſterio 1608. Ac etiam Superiores Congregat. cleric. Regularium S. Pauli decollati ex conceſſione euſdem Pauli 17. conſt. 64. incip. Eccleſia de an. 1610. Vnde reiſcienda videntur, quæ reſoluunt Sorb. ad compendium Mendicantium verbo ædificare in ſua annotat. verſ. circa, paragraph. 20. & Fr.

Emman. dist. quest. 49. art. 3. cum seqq. asserentes Episcopi tantum licentiam esse necessariam.

5 In concedenda huiusmodi licentia debet Episcopus maxime attendere si monasterium aut alterius cuiuscunque erectio praeiudicat quoquo modo Ecclesiae parochiali, eo namque casu assentiri minime debet, & curato licet contradicere, audiendusque est in sua praetensione, ex *Guid. Pap. dec. 370.*

6 Deinde intueri debet si locus erigendus, & construendus vicinus sit, & propinquus alteri ob *Clementis IV.* sanctionem secundam, mandantem ne cuiquam Mendicanti erigere liceat locum, & edificare monasterium intra cannas tercentum ab alio Ordinis Minorum de obseruantia: successiuo autem tempore ipsiusmet Papae *Clementis in consil. 3.* restrictum fuit supradictum spatium ad cannas centum quadraginta per aerem mensurandas, cuius restrictionem postmodum *Iulius II. in sua consil. 2.* declarauit non debere nocere eidem Fratibus Minoribus, sed in odium aliorum introductam fuisse, ac propterea respectu eorundem Minorum de Obseruantia vigeat prior *Clementis* sanctio, vt ab eorum locis tercentum cannarum spatio distare etiam hodie debeat alter locus à Regularibus alterius Ordinis Mendicantis erigendus, quamuis, & praedicti Minores de obseruantia possint, dummodo centum tantum quadraginta distent ab altero Mendicantis Ordinis monasterio, de quo vide *solutum in compendio privilegiorum Mendicant. in annotat. super verb. edificare, vers. quoad dispositionem, paragraph. 1. Concessum in libro privilegiorum Mendicant. tit. 3. cap. 3.* Fr. *Emman. quest. regul. tom. 1. quest. 8. art. 3. & tom. 2. quest. 49. art. 5.* Fr. *Miranda dist. quest. 33. art. 4.* Quem autem modum tenere debent Episcopi in concedenda licentia pro monasterijs nouis edificandis ordinauit *Clemens VIII. in Constitutione sua*, quae sequitur.

7 Quoniam ad institutam Regularium locorum, & personarum reformationem promouendam, & conservandam maxime pertinet, vt in quibusque domibus, & monasterijs tantum numerus religiosorum, qui commode ibidem alii possint, continetur, ac eo pariter spectat, vt in quibusque ciuitatibus, & locis nouae domus, & monasteria praesertim Mendicantium non erigantur, nisi in eisdem ciuitatibus, & locis aliorum domorum, & monasteriorum in eis existentium habitatione commode sustentari posse dignoscatur. Hac igitur nos consideratione ducti, & in praemissis pro nostro pastoralis munere opportune providere volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac matura deliberatione, deque Apost. potestatis plenitudine, ex voto etiam S. R. E. Cardinalium, super consultationibus, negotijs Episcoporum, & regularium praepositorum, harum serie declaramus locorum Ordinarios non posse licentiam ad novos Conuentus cuiusque etiam Mendicantium Ordinis in ciuitatibus, & locis eorum ordinaria iurisdictioni subiectis erigendos impartiri, nisi vocatis, & auditis aliorum in eisdem ciuitatibus, & locis existentium Conuentuum Prioribus seu procuratoribus, & alijs interesse habentibus, & causa seruatis seruandis cognita consulerit in eisdem ciuitatibus, & locis novos huiusmodi erigendos Conuentus sine aliorum detrimento commode sustentari posse. Si vero

ab eis in huiusmodi causis, & sententijs ad nos, & Apost. Sedem pronocari, & appellari contigerit, ipsos Ordinarios, tam diu erectionem novorum Conuentuum suspendere debere, quousque à nobis, & Apost. Sede in eadem causa pronunciatum extiterit, irritum nihilominus, & inane decernentes quicquid secus super his à quocumque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quo circa vniuersis venerabilibus Fratibus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs per praesentes in virtute Sanctae obedienciae districte praecipiendo mandamus, vt praesentes nostras litteras obseruent, & obseruari curent, & faciant, non obstantibus, &c. *Dat. Roma apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 23. Iulij 1603. Pont. sui ann. 12.*

8 Ecclesia siue monasterium mutari non potest de vno in alium locum sine licentia Papae, & diocesani, vt probat *tex. in d. c. vn. de excess. Pral. in 6. vbi Bonif. VIII.* aequaliter, & pariformiter loquitur de monasteriorum mutatione, & de erectione, constructione, siue noua adificatione ibi, seu hactenus recepta mutare. Neque *Concil. Trident.* praedicti *tex.* constitutionem reuocat, solummodo enim ait quod de cetero similia loca non erigantur sine Episcopi, in cuius diocesi erigenda sunt, licentia prius obtenta, & sic nullam mentionem faciens de locorum mutatione, videtur voluisse, vt id remaneret in dispositione iuris communis, *argum. tex. in l. commodissime, ff. de liberis, & posth. & l. cum praeter, ff. de iudic. & l. si cum de tem, ff. soluto matr.* cum similibus citatis in libello de principijs vtriusque iuris lit. C. numer. 4. De iure autem communis id ipsum clare deciditur, in *cap. si quis vult. 16. quest. vlt. ibi*, si quis vult Monasterium suum ad meliorandum in alium locum ponere, fiat cum consilio Episcopi, Fratrum suorum, & dimittat Presbyterum in priori loco ad ministeria Ecclesiae.

9 Speciali igitur privilegio *Sixtus V. Pontifex Max. an. Domini 1567. 7. kalend. Decembris, Pont. sui an. 3.* concessit Abbati Generali Cong. *Sancti Benedicti nostri Regni Portugaliae*, cum consilio, & assensu Capituli generalis, vt Monasteria dictae Congregationis quae in locis incommodis, & minus populosis reperiuntur, ad commodiora loca, vbi Monachorum doctrina, & vitae exempla populo Christiano, magis vtilia futura sint, & fructuosa, propria auctoritate (Ordinarios locorum, vel cuiusvis alterius licentia minime requisita) cum eorum Monachis, & suppellectilibus, parametis, & ornamentis, alijsque rebus necessarijs, transferre, & mutare possit, ac fructus, redditus, & proventus eorundem Monasteriorum, seu cuiuslibet eorum, vel illorum partem, Generalis, & Capituli praedictorum arbitrio, alij, seu alijs eiusdem Congregationis Monasterijs, magis indigentibus perpetuo, vel ad tempus (etiam renitentibus Abbatibus Monasteriorum eorundem, & quibusuis alijs personis) applicare, & assignare. Proniso tamen, quod animarum cura personarum secularium incumbens Abbatibus, & Conuentibus Monasteriorum transferendorum huiusmodi, nullatenus obliuiscantur, sed per Monachos dictae Congregationis, vel Presbyteros seculares idoneos, & ab Ordinarijs probatos, laudabiliter exerceatur, & licite valeant, plenam, & liberam Apostolica aucto-

ritate, eorumdem tenore præſentium, licentiam conceſſit, & facultatem, non obſtantibus, &c. refert *Fr. Miranda diſt. quæſt. 33. art. 2. con- cluſ. 2.*

10. Vtrum vero privilegium conceſſum alicui religioni ad ædificanda monaſteria ſine licentia Ordinarij, ex non uſu amittatur? hanc quæſt. ponit *Fr. Miranda diſt. quæſt. 33. art. 3.* & eam reſoluit ſequenti concl. Quando arbitrium ſeu libera facultas aliquid faciendi privilegiato conceſſa refertur ad privilegium ut ſi dicatur. Concedimus tibi privilegium ædificandi, ſi volueris, vel, ad libitum voluntatis tuæ, tunc privilegium ex non uſu per decennium amittitur, quia facultas refertur ad privilegium: at ſi facultas ædificandi non refertur ad privilegium, ſed ad perſonam, ſeu ad privilegiatum, & ad tempus, ut ſi dicatur. Concedimus tibi privilegium ædificandi monaſteria cum volueris, aut quocumque volueris, tunc privilegium intelligitur eſſe perpetuum, & non amittitur ex non uſu per decennium, neque per vllum tempus, præſertim ſi per illud decennium nulla ſe ſe obtulerit ædificandi occaſio. Hæc *Miranda d. loco.* Sed quia ad plures quæſtiones deferuit huius dubij reſolutio ſeparatim plenius reſolvendum puto, quicquid in materia inveni.

11. Privilegium poteſt amitti per modum, & viæ præſcriptionis, vel per viam tacitæ renunciationis, & non vſum, inter vnum, & alterum caſum plures reperiuntur, & notabiles differentie. Prima eſt quod quando privilegium amittitur per modum præſcriptionis, proprie non amittitur ex voluntate eius, ad quem pertinebat, ſed ex poteſtate, & diſpoſitione legis, iuxta verum intellectum *tex. in l. alienationis 28. ff. de verb. ſignific. ibi,* vix enim eſt, &c. de quo agit *Balb. de præſcriptionibus 5. par. 5. num. 33. Pmel. in authent. niſi, num. 29. Cod. de bonis mater. & alij de quibus Alſau. collect. 814.* At vero modus renunciationis neceſſario ſupponit expreſſum, vel tacitum renunciantis conſenſum, ex ijs, quæ *Flamin. de reſign. lib. 1. quæſt. 1.* & hanc differentiam poſt *Gloſ. 1. in verſ. vel dic. in cap. ult. 16. quæſt. 4.* notavit late explicans *Soar. de leg. lib. 8. cap. 34. à num. 6.* Deinde ſecunda differentia eſt, quod ſcilicet præſcriptio ſemper ſupponit, & requirit factum, & poſſeſſionem ex parte eius, qui contra privilegiarium præſcribit per tempus à lege definitum, iuxta definitionem præſcriptionis, ſeu uſucapionis, de qua *in l. 3. ff. de uſucap. tex. optimus in l. nec vtilem, ibi* cū fit iniquiſſimum, auferre domino, quod uſus non abſtulit, *ff. ex quibus cauſis maiores:* At vero renunciatio non requirit huiusmodi factum, nec poſſeſſionem ex parte aduerſarij, ſed ſufficit, quod ex parte ipsius privilegiarij, interueniat factum, vel cauſa aliqua, ex qua ſufficiet colligatur voluiſſe privilegium ſuum amittere, vel renunciare, ut probat *tex. in l. 1. in princ. ibi,* certo tempore non vtendo pereunt, *ff. de ſeruitut. vrb. annorum,* cum ſimilibus, de quibus *Gilben. de præſcript. 2. par. membr. 2. cap. 3. à num. 27.* ex quibus clare colligitur aliud eſſe acquiri rem, uſu & facto poſſeſſoris, vel amitti ex non uſu domini, abſque facto poſſeſſoris.

12. Quibus ſic præhabitis intelliges, & concordabis *tex. in cap. ſi de terra. & tex. in cap. accedentibus 15. de privileg.* quia ille agit de ſola amiſſione privilegij per modum tacitæ renunciationis, quæ dedu-

citur ex non uſu ſeu magis contrario uſu eiſdem privilegiarij, & ideo merito non exigit tempus in præſcriptionibus neceſſarium, ut clare Pontifex ſignificat, privilegio tamen indulto tanto tempore vobis detrudere voluiſtis, atque ita interpretantur ibi *Joan. And. & Card.* At vero *tex. hic,* ſcilicet *in d. cap. accedentibus,* de vera, & propria agit præſcriptione, ideoque ut per eam Monaſterium amittat ſuum privilegium quadraginta annos requirit, iuxta generalem regulam *tex. in cap. de quarta cum ſimilibus, de præſcript.* Pro utriusque deciſionis differentia conſiderari poteſt, quod Cifterciens *in d. cap. ſi de terra,* per triginta annos contra formam ſui privilegij decimas perſoluerunt Canonici, ad quos de iure communi pertinebant, & ideo ex parte Canonorum, ut ſibi ius earum decimarum acquirerent, nulla erat præſcriptio neceſſaria, ſed ſufficiebat, quod privilegium ceſſet per renunciacionem, vel amiſſionem, vel alium quemcumque modum, ut eo ceſſante ſecundum ius commune decimæ remaneant penes Eccleſiam Parochialem, iuxta regulam *tex. in cap. ult. de Parochijs.* Sed *in d. cap. accedentibus,* Templarij per quadraginta annos perſoluerunt decimas contra ium privilegium Monachis quibusdam, ad quos de iure communi non pertinebant, & ideo ut eas Monachi acquirere, & exigere poſſint, non ſufficiebat renunciatio Templariorum, ſeu amiſſio ex parte ipſorum, ſed neceſſaria fuit præſcriptio legitima, & completa per quam contra ius commune eas acquirant, planum vero eſt completam non eſſe præſcriptionem contra Eccleſias minori ſpatio, quam quadraginta annorum iuxta *d. cap. de quarta cum ſimilibus.* Neque contra hunc intellectum obſtat ratio, quam reddit *tex. in cod. cap. accedentibus,* ibi, cum enim tanto tempore contra indulta privilegia decimas ſoluerint, eis renunciante tacite præſumuntur, quæ verba aperte videntur ſignificare deciſionem Pontificis non fundari in præſcriptione, ſeu poſſeſſione Monachorum, ſed ſolum in renunciacione privilegij reſultante ex non uſu ipſorum Templariorum, quibus competeat: quia facile reſpondetur, ſi diligentius utriusque *tex. verba* videantur, nam *in d. cap. ſi de terra* ſolummodo Pontifex expendit contrarium uſum privilegiarij, patet ibi, per triginta annos eis decimas perſoluiſtis, & deinde in ratione ſolum expendit tacitam renunciacionem eorumdem, ibi, vobis detrudere voluiſtis; At vero *in d. cap. accedentibus,* principaliter expendit uſum, & poſſeſſionem Monaſterij contra privilegiarios, recipiendo ab eis decimas, patet ibi, diu quiete poſſederint, & ibi, per quadraginta annos, & amplius pacifice poſſeſſerint, & in deciſione, ibi, decimas de terris prædictis per quadraginta annos continue perceperit: quæ omnia aperte ſignificant reſpexiſſe Pontificem, principaliter uſum, & poſſeſſionem Monachorum percipientium decimas à Templarijs, contra formam ſui privilegij, ac ita veram ac propriam præſcriptionem ex parte Monaſterij poſſidentis: quamvis etiam in ratione expendat tacitam renunciacionem privilegiatorum, qui tanto tempore decimas pacifice perſoluentes, quo ab illis ſolvendis exempti erant, videntur renunciaſſe, in conſequentiam ſcilicet pacificæ poſſeſſionis, & iuris per eam Monachis præſcribentibus acquiſiti, ut regulare eſt in quacumque præſcriptione iux-

ta regul. l. alienationis 28. cum similibus, ff. de verb. sign.

13. Deueniendum igitur, & propius accedendo ad quaestionem nostram de amissione privilegij per non usum, vel de eo amittendo per contrarium usum, dico, quod in priori casu de non usu sciendum est an si occasio, & opportunitas, se non obtulerit, pro qua privilegium datum est, hac enim non data si privilegiatus eo minime utatur, certum est nullo unquam tempore amitti, ut probatur ex regula tex. in l. 1. & Attilicinus, ff. de seruitutibus rusticorum, cum similibus, de quibus Molina de primogenijs lib. 2. cap. 6. a num. 22. & probat Soar. d. c. 34. num. 4.

14. Si autem utendi occasione oblata non utatur privilegiarius suo privilegio, illud amittit duplici ex capite, vel praescriptionis, vel tacite renunciationis, concernentibus scilicet qualitatibus omnibus, quae in renunciatione expressa requiruntur, & sufficere poterunt, idest, quod scienter voluntarie non utatur, & potestatem habeat renuntiandi, iuxta tex. in cap. cum super de offic. delegat. In alio vero casu de amissione privilegij per contrarium usum regula certa est, & indubitata, quod per illum ceteris circumstantijs necessarijs concurrentibus amittitur glos. per tex. ibi, in cap. gratum verbo recessum de offic. delegat. recepta ut per Menoch. de praesumpt. lib. 6. praesumptio. 41. num. 3. Dicitur autem in proposito contrarius usus proprie in privilegijs circa eius negativos, ut in exemplo tex. in d. c. si de terra, de non soluendis decimis, aut tributis, si enim privilegiatus electionem exerceat directe contrariam ubique exemptioni per privilegium concessa, veluti soluendo decimas, vel munera subeundo, a quibus privilegio exemptus est, ei renunciari videtur ac lubinde recte dicitur per contrarium usum illud admittere, iuxta l. 2. Cod. de iure domini. Dixi per actum directe contrarium exemptioni per privilegium concessa, quia non sufficit pura omisso, sed requiritur, quod privilegiatus actum gerat, tanquam ex necessitate, vel obligatione, patet in quotidiano exemplo, ut si quis Bulla, vel privilegio a ieiunij praeepto liber sit, si enim in diebus, qui praeepti non sunt ieiunaverit, minime dici potest actum facere privilegio contrarium, vel si in diebus quadragesimae causa devotionis ieiunet, cum privilegium habeat, quod ex praeepto non teneatur, eo enim modo ieiunantes actum ex necessitate non faciunt, & ideo ex illo nunquam censetur amissum privilegium.

15. Vnicus actus contraventionis privilegio contrarius factus a privilegiarijs scientibus videtur sufficere ad privilegium amittendum, iuxta tex. in c. cum accessisset de constitutionibus, & in cap. ex ore ante fin. de q. qua sunt a maiori parte Capituli, ibi, per hoc quod d. H. reverentiam exhibuit, quae debetur praeposito, iuri suo renuntiasse videtur, tex. optimus ubi notavit Barr. in sum. in l. 2. C. de iure iurandi in iurando, & in l. 3. C. qui sponte publica munera subeunt, lib. 10. ex quibus iuribus, & alijs, de quibus Rebuff. de decimis q. 13. num. 113. & Card. Tusch. tom. 6. lit. P. conclus. 656. num. 10. consti-
tunt Doctores differentiam inter personas priuatas, quae privilegio suo libere possunt renuntiare, & inter alias, quae huiusmodi libertatem non habent, itaut in illis sufficiat vnicus actus contraventionis, in his vero minime ita Abbas in d. cap. cum

accessisset n. 6. & 8. & Felin. num. 28. regul. 3. & num. 29. limit. 3. Sed melius Soar. d. lib. 8. cap. 35. numer. 121. cum seqq. contendit etiam contrarium usum priuatorum non inducere amissionem privilegij quoad futurum tempus, quamvis indicare fateatur denuntiationem, quoad illum actum particularem, vel causam, in qua facit contra privilegium, & ita vnicum actum nunquam sufficere, ex eo quia quoties in aliquo actu alia, quam renuntiationis capi potest coniectura, ea potius sumenda est, quam renuntiationis, iuxta regulam cap. super eo, de renuntiatione, cum similibus, de quibus Gutier. de iuramento confirmatorio p. 3. cap. 19. num. 21. & ex ea ratione, quod semper renuntiatio praesumitur, ut minus praesudicet, plane in nostro proposito recte capi potest ea coniectura, quod privilegio renuntiare voluerit quoad actum praesentem tantum, non simpliciter, & in totum in futurum, ut in simili notat glos. verbo partibus in Clement. 2. de iudicijs, & ita, si actus fiat privilegio directe contrarius a persona non habente sufficientem potestatem ad renuntiandum, minime sufficit, neque, ut in futurum indicatur renuntiatio, neque pro actu praesenti, si tamen fiat ab habente sufficientem potestatem ad renuntiandum tacite quoad illum actum, ei videtur renuntiare, siue priuatus sit, siue monasterium, neuter autem in futurum, & simpliciter, quantumcunque persona sit, quae libere privilegio possit renuntiare, ita post Bartol. in l. voluntarie C. de excusat. interum Alex. Gregor. Lopez. & alios contra Felin. & exemplum de Doctore habente privilegium non disputandi, seu legendi, quod si semel disputet, seu legat illud amittat optime explicat Soar. cap. 35. num. 14. Ac etiam in alio exemplo usu frequentissimo de habente privilegium non soluendi vestigalia, si enim patiat se scribi in libro gabellarum, vel similibus gravaminum, quod non impediatur in futurum suo uti privilegio.

16. Nec obstant iura supra allegata, quibus videbatur probari per vnicum actum contrarium privilegio illud amitti, nam primo ad tex. in d. cap. cum accessisset, dum ex vnicu actu electionis deducit Pontifex Canonicos amississe, seu renuntiare voluisse privilegio, quod habebant, ut non esset in Ecclesia dignitas Primicerij, respondetur cum Soar. num. 17. d. loco priuilegij de quo in eo text. non habuisse tractum successuum, sed vnicu effectu constituisse, & ideo per vnicum actum contraventionis tolli potuisse.

17. Ad tex. vero in l. 2. ff. de priuileg. veteranorum, respondetur non probare veteranos, qui privilegio a muneribus excusantur, per vnam contraventionem patiendos se in ordinem redigi, in perpetuum amittere privilegium, & quoad alia munera cogendos esse, sed solum amitti irrevocabiliter quoad illud, quod sponte susceperunt, & ita procedit etiam tex. in d. l. voluntarie, & in l. 1. C. de ijs qui sponte munera subeunt lib. 10. ut optime colligitur ex tex. in l. 2. C. cod. tit. & lib. ibi, paulisper ius publicum relaxaverit, iuncto ibi, privilegium non amittere, quibus verbis clare probat publica munera subeuntem contra formam privilegij, quo ab illis excusatur paulisper, idest pro ea vice privilegio suo non uti, neque eo iuvare, non tamen in perpetuum illud amittere, ut docuit post Barr. ibi, bene distinguens Alex. cons. 33. n. 4. vol. 5. quem refert, & post multos alios sequitur Card. Tusch. d. tit. P. conclus.

776. num. 34. ubi etiam respondet ad tex. in d. l. 4. C. de iure domini impetrando in illis verbis, ibi, à beneficio impetrato recessisse videtur, ut procedat quoad illum actum privilegio contrarium, non ita quoad sequentes in futurum, & in perpetuum.

18. Restat nunc videre, quod nam tempus sufficiat, aut necessarium sit ut privilegiatus per non usum, aut contrarium usum privilegio suo renuntiare videatur? in primis tex. in d. cap. si de terra, & in d. cap. accedentibus, nihil certum in hoc disponunt: ille, enim, quatenus habet tempus triginta annorum sufficere, ut praescribatur privilegium quod religiosi seu monasteria habent de decimis non soluendis, agit de renuntiatione tacita collecta ex temporis diuturnitate: hic vero, quatenus in eisdem terminis requirit tempus quadraginta annorum, agit de vera praescriptione, & nec illos triginta annos, nec hos quadraginta in his terminis contra Ecclesiam necessarios esse de iure certum est, neque Pontifices illos requirunt, ut necessarios, & sine quibus renuntiatio illa tacita non praesumeretur, sed solum decidunt quod si Canonici, ad quorum Parochias decimae pertinebant, probaverint per triginta annos eas ab ipsis religiosi recepisse, non prodest religiosi privilegium in contrarium, neque illo se possunt tueri, quia eisdem videntur tacite renuntiasse; neque inde efficax deduci potest argumentum, quod si tempus decem, vel viginti annorum proponeretur, contrarium Pontifex responderet, imo ex solo privilegij non usu per longum tempus eandem praesumptionem procedere, tam in privatis, quam etiam in Ecclesijs deducitur ex communi sententia Doctorum, qui tradunt praesumptionem, quae ex longi temporis decem annorum praestationibus deducitur, (secundum quam ex eodem spatio omnia praesumuntur solemniter acta, iuxta reg. tex. in l. cum de in rem verso, in princip. ff. de usuris & in l. si filiusfamil. C. petit hered. cum similibus, de quibus Gabr. commun. tit. de praesumpt. conclus. 1.) pariter procedere contra Ecclesiam, ut communem comprobant infinitis adductis idem Gabr. a concl. 1. num. 3. & suadet ex eadem ratione, quam adducit Soar. d. cap. 34. num. 18. & num. 24. quod privilegia haec à principio conceduntur sub tacita conditione, ut per non usum amittantur, quae ratio pariter procedit in Ecclesijs.

19. Privilegia vero mere voluntaria, per quae scilicet aliquid faciendum ponitur in libera voluntate privilegiarij quando in privilegio exprimitur, ut eo utatur privilegiarius si voluerit, non amitti per decennium, neque per vllum tempus tradit gloss. verbo semel in anno in fine, ibi, sed si per centum annos, &c. in cap. ut privilegia, de privileg. quam sequuntur ibi omnes, peregrinam, auream, & valde notabilem dicit Balb. de praescript. 4. p. 5. princip. quae est. 4. num. 4. & alijs quos refert communem testatus Padil. in l. falso num. 5. Cod. de diversis reſcrip. Gail. lib. 2. observat. 60. nu. 9. Tusch. dict. concl. 755. num. 1. Soar. dict. cap. 34. num. 28.

20. Et confirmatur ex generali regula, quae docet actibus meræ facultatis nunquam praescribi, ut per tex. in l. 2. ff. de via publica, & multis alijs comprobatur Gabr. lib. 5. commun. tit. de praescript. concl. 10. Menoch. de arbitr. casu 44. a num. 7. Card. Tusch. d. lit. P. concl. 37. ad plura similia inferentes. Sed in contrarium melius arguit Abb. in dict. cap. ut privilegia,

num. 4. sequitur Dec. in dict. cap. cum accessissent, numer. 17. vers. tertio praedicta, alias numer. 76. cum seq. ex l. 1. ff. de mundinis, ubi etiam privilegium faciendi mundinas erat in potestate privilegiati, & tamen decem annis amittitur, facit deinde quia omnia privilegia consistunt in voluntate privilegiati, nemo enim cogitur ut privilegio suo, ut probat rex. in dict. cap. si de terra, & in l. si index, 42. de minoribus, & in l. si quis in conscribendo, C. de Episcop. & Cleric. cum similib. Ad tex. vero in dict. l. 2. respondetur parum vrgere, si advertas procedere in ijs, quae sunt publicae facultatis, nos autem loquimur in facultate privata, ex quibus hac resolutio contra communem probabilis est, & ex praedictis omnibus, poteris colligere veram resolutionem ad conclus. Fr. Ludovic. Miranda, de qua supra, cuius occasione paululum digressus fui in hac materia, cum sit vtilis, & quotidiana, & ad plura iura intelligenda, accommodata.

S Y M M A R I U M.

- 1 Episcopus proprius, vel alius de ipsius licentia Ecclesias consecrare debet.
- 2 Consecratio Ecclesiarum tam festis diebus, quam festi-
vialibus, fieri potest.
- 3 Aedificans Ecclesiam ei dotem competentem constituere debet.
- 4 Ecclesia interdicti tempore consecrari non potest.
- 5 Ecclesia consecrata non praesumitur nisi probetur.
- 6 Consecratio probatur per scripturam, si reperitur, & per Cruces, vel unico teste.
- 7 Testis unus probat in omnibus casibus, ubi de praedictis non tractatur.
- 8 Baptizatus quis probatur unico teste.
- 9 Ecclesia si ambiguit an sit consecrata, est in dubio consecranda.
- 10 Consecratio fieri non debet sine Missa, si tamen aliter fiat, factum tenet.
- 11 Episcopus si pro Ecclesijs consecrandis à Fratribus requisitus ipsorum Ecclesias noluerit consecrare, privilegium habent, ut quilibet alius Episcopus id ipsum facere possit.
- 12 Ecclesia semel consecrata, amplius consecrari non debet.
- 13 Si Ecclesia corruat in totum quoad rectum, & parietes aut in maiori parte, ita ut oporteat eos moniter reficere, consecrationem amittit.
- 14 Domus, quae in totum destruitur, si de novo reficitur, non censetur eadem, nec durat obligatio respectu illius.
- 15 Ecclesia si insimul, & in totum destruitur, ut ex eadem materia postea reaedificetur, iterum est consecranda.
- 16 Explicatur tex. in l. inter stipulantem, §. sacram ff. de verborum significatione, & text. in l. qui res, §. aliam, ff. de solutionibus.
- 17 Ecclesia rectum si corruat illeis remanentibus parietibus, vel in totum, vel pro maiori parte, non est ipsa consecranda.
- 18 Ecclesia consecratio ad qua respiciat.
- 19 Ecclesia, si non simul, & in totum, sed paulatim seu per partes destruitur, pars habita per modum accessorii, consecrata habebitur.
- 20 Aliare dicitur quasi alta res, seu, Alta ara.
- 21 Aliar

- 21 Altare duplex aliud stabile, seu fixum, aliud vero portatile.
- 22 Altare saltem manus debet Orientem mundi partem respicere.
- 23 Altaria ab Episcopis consecrantur.
- 24 Altare lapideum debet esse, non autem ligneum.
- 25 Altare portatile, quando exjaceretur, & desinat esse sacrum.
- 26 Altare fixum, & stabile, quando desinat esse sacrum.
- 27 Sepulchra hominum supra Altaria non sunt erigenda.
- 28 Ecclesia, seu Altare an polluat si per Episcopum excommunicatum consecrata, seu benedicta ipsa Ecclesia sit?
- 29 Cimiterium quid sit, & qualis eius institutio.
- 30 Cimiterium contiguum ipsi Ecclesiae polluta, pollutum censetur, non tamen e contra.
- 31 Dignius, & potentius trahit ad se naturam minus digni, & minus potentis.
- 32 Delictum commissum in Cimiterio, vel in Ecclesia vestibulo, non dicitur commissum in ipsa Ecclesia.
- 33 Cimiteria duo si sint contigua, quando polluto uno consecratur alterum pollutum?
- 34 Cimiterium quomodo reconciliandum.
- 35 Episcopus Calices, ac Patenas consecrare debet.
- 36 Abbates aliqui privilegium habent benedicendi quacunque vestimenta, & ornamenta Ecclesiastica, ac Calices consecrandi.
- 37 Calix, & Patena consecrationem amittunt, si notabiliter frangantur, ita ut non possint inseruire ad usum constitutum.
- 38 Vasa haec, si deaurata sint, & usu aurum amittant, si postea deaurentur quoad illam superficiem, qua tangit corpus, & sanguinem Christi noua Consecratione indigent.
- 39 Consecratio Calicis non amittitur per aliquos ictus a fabro inflictos.
- 40 Calix amittit Consecrationem si cuppa separatio fiat cum fractione; secus vero si tornatili ingenio.
- 41 Vasculum, seu Pixis, in qua servatur Sanctissima Eucharistia sacramentum debet esse consecrata.
- 42 Vestes sacrae debent benedici ab Episcopo, qui huiusmodi benedictionem simplici Sacerdoti delegare non potest.
- 43 Vestium sacrarium significationes, quae sint, remissive.
- 44 Regulares, quando huiusmodi sacras vestes benedicere possunt.
- 45 Vestes sacrae benedictionem amittunt, & noua indigent, quando ita franguntur, ut non sint aptae ad usum, cui fuerunt destinatae.
- 46 Campanas benedicit, & chrismate ungit Episcopus.
- 47 Campana quare benedicatur, num. 49.
- 48 Campanarum benedictionis effectus quales sint, ostenditur.
- 49 Campanae tempore interdicti non pulsanter.
- 50 Episcopus benedicit Abbates, Abbatissas, & moniales.
- 51 Ex benedictione Episcopi consequitur Abbas, ut possit conferre Ordines minores.
- 52 Benedictio haec Abbatibus dari debet illis diebus, quibus Ordines minores conferri possunt, & sine aliquo examine.
- 53 Episcopus tertio monitus reuolvens Abbatem benedicere, tunc poterit ipse Abbas non expectata benedictione Ordines conferre, & officium suum administrare.

- 55 Benedictio haec, & consecratio virginum sunt Ordinis Episcopalis, & non possunt delegari non habenti illum Ordinem.
- 56 Episcopus pro consecratione sororum & earum confirmatione non potest claustra monialium intrare.
- 57 Meniales virginis ante 25. aetatis annum completum consecrari non debent, ex Sacra Congreg.
- 58 Consuetudinem benedicendi virginis non amplius esse in usu censuit Sacra Congreg.
- 59 Minores annis quadraginta, & quae per oculo ante professae non fuerunt, eligi, & benedici in Abbatissas prohibentur.
- 60 Abbatissa temporalis non est iure benedicenda.
- 61 Episcopus non contritus consecrans Ecclesias, Calices, virginis, & consiciens Chrisma, vel benedicens vestes, non peccat mortaliter, si cesset scandalum.
- 62 Episcopus excommunicatus, suspensus, vel interdictus consecrans Ecclesias, & benedicens vestes, est irregularis.
- 63 Episcopus benedictionem solemnem dare potest in sua diocesi in fine diuinorum officiorum, & simplicem suis populis in itineribus.
- 64 Episcopus extra suam diocesim priuatim celebrans benedictionem dare potest.
- 65 Episcopus, qui transiens per alienam diocesim rogatus a personis deuotis illas benedici sine solemnitate, absque animo exercendi iurisdictionem nullam penam meretur.
- 66 Presbyter, praesente Episcopo sine eius assensu nec quidem simplicem benedictionem dare potest.
- 67 Abbas iurisdictionem habens quasi Episcopalem quando possit benedictionem populo impertiri.

EPISCOPVS ECCLESIAS,
& altaria, ceteraque ipsarum ornamenta an consecrare, & benedicere debeat?

ALLEGATIO XXVII.

Ecclēsia consecrari non possunt nisi ab Episcopo c. nemo de consecrat. dist. 1. proprio scilicet, & non ab alieno, nisi de licentia proprii, cap. tua fraternitas de consecrat. Ecclesia, vel Altaris, ibi, licet tibi, & ibi, in tua diocesi: nec hoc Episcopus potest alteri delegare nisi Episcopo, est enim actus Ordinis ipsius deputatus cap. aqua eod. tit. ubi hoc expresse cautetur, & prohibetur id committi simplicibus Sacerdotibus, non obstantē consuetudine prouincia Bracharen. quam dicit Greg. IX. ibidem potius esse dicendam corruptelam, quam consuetudinem, quia, inquit, licet Episcopus committere valeat, quae suae iurisdictionis sunt, quae tamen sunt Ordinis Episcopalis non potest inferioris gradus clericis demandare, ita praxis noua Episcop. p. 1. cap. 5. numer. 2. vers. edificata. Azor. institut. moral. par. 1. lib. 10. cap. 26. quest. 10. & par. 2. lib. 9. cap. 4. q. 1. Bonacina de sacram. disp. 4. quest. ult. punct. 9. num. 8. Prolin. de potestate Episcop. cap. 28. à num. 1. late Fr. Ludovic. de Miranda in man. Pralat. quest. 39. art. 1. concl. 3. tom. 2.

2. Consecratio haec tam festis diebus quam feriabilibus fieri potest, cap. tua de consecrat. Ecclesia, praxis noua Episcop. d. loco. Salzed. ad Bernard. c. 26. lit. A. vers. virginum consecratio Miranda d. concl. 3. in fine, Azor. in-